

Кіяшко Ігор Володимирович, к.т.н., професор кафедри будівництва та експлуатації автомобільних доріг, Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОБГРУНТУВАННЯ ЩІЛЬНІСТЬ РОЗТАШУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ДЛЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ ДОРІГ

Пропуск транспортних потоків на автомобільних дорогах потребує, щоб комплекс дорожніх споруд включав в себе систему обслуговування транспортних засобів та пасажирів. При цьому мається на увазі забезпечення сприятливих режимів відпочинку та праці для водіїв, комфорту для пасажирів, що знаходяться в різноманітних поїздах, також обслуговування транспортних засобів. Водіям та пасажирам транспортних засобів, які їдуть на великі відстані, потрібне харчування та відпочинок, заправка автомобілів, а інколи огляд, обслуговування і ремонт транспортних засобів.

За діючими нормами мережа об'єктів дорожнього сервісу складається з будівель і споруд, призначених для створення нормальних умов життєдіяльності людей, які знаходяться в дорозі. Зазначена мережа складається з: споруд довготривалого відпочинку (готелі, мотелі, кемпінги), майданчиків для короткотривалої зупинки автомобілів, майданчиків відпочинку, пунктів харчування (ресторани, кафе, столові і буфети), пунктів торгівлі (магазини, кіоски), дорожніх станції технічного обслуговування автомобілів, заправних станції (АЗС), пунктів мийки автомобілів, пристроїв для технічного огляду автомобіля.

Рівень обслуговування учасників дорожнього руху залежить від наявності вздовж автомобільних доріг об'єктів дорожнього сервісу та якості надання на даних об'єктах відповідних послуг, згідно вимог СОУ [1]. Комфортність обслуговування користувачів дорожніх послуг та безпека дорожнього руху в значній мірі залежить від щільності розташування об'єктів сервісу. Разом з тим створена на теперішній час мережа об'єктів сервісу на автомобільних дорогах України в багатьох випадках не досконала і має ряд недоліків. До числа найбільш поширених недоліків відносяться: занадто щільне або навпаки дуже рідке розташування необхідних об'єктів дорожнього сервісу, відсутність чи недостатні розміри автостоянок, майданчиків відпочинку та майданчиків для зупинки автомобілів, невірне розміщення споруд сервісу відносно проїзної частини дороги. Перераховані обставини можуть негативно впливати на умови та режими руху транспортних потоків, приводити до скоєнню дорожньо-транспортних пригод.

Нормування відстані розташування об'єктів дорожнього сервісу в Україні здійснюється згідно вимог ДБН В.2.3-4 [2]. За аналізом зазначеного нормативного документа до його недоліків необхідно віднести: відстані розташування об'єктів сервісу запропоновані ще 30-40 років тому; перелік об'єктів сервісу недостатній, нормуються тільки майданчики відпочинку, АЗС і СТО, автобусні зупинки; не нормуються відстані розташування між об'єктами довготривалого відпочинку, пунктами харчування, індивідуального

технічного огляду; при обґрунтуванні відстаней розташування об'єктів сервісу не враховуються побажання користувачів доріг.

В процесі виконання даного дослідження була сформульована наступна мета, яка полягає в обґрунтуванні оптимальних відстаней розташування об'єктів дорожнього сервісу, для забезпечення потреб користувачів дорожніх послуг в комфорті та безпеки руху в сучасних умовах експлуатації автомобільних доріг.

В процесі реалізації поставленої мети в рамках науково-дослідної роботи, проводилось анкетування по групам користувачів дорожніх послуг (водії-професіонали, водії-любители та пасажери) з урахуванням віку та стажу керування транспортними засобами.

За результатами проведеного дослідження рекомендовано наступні середні відстані розташування об'єктів дорожнього сервісу.

Таблиця 1 – Відстані розташування об'єктів дорожнього сервісу, що рекомендуються, км

Об'єкти дорожнього сервісу	Категорія дороги			
	Ia – Iб	II	III	IV - V
Об'єкти довготривалого відпочинку	60	80	100	120
Майданчики відпочинку	15 – 20*	25 - 35	40	50 - 60
Пункти харчування	30	35 - 40	40 - 50	50 - 60
АЗС	30*	40 – 50*	80	100
СТО	30*	40 - 50	80	100
Пункти технічного обслуговування автомобілів	15 – 20*	25 - 30	40	50 - 60
Туалети	15 – 20*	25 - 30	40	50
Пункти аварійно-викличного зв'язку	20*	30	40	50

Примітки: * - для автомобільних доріг I та II категорії розташування об'єктів дорожнього сервісу пропонується з обох сторін від дороги.

За результатами роботи також встановлено, що найбільш ефективною організацією побутового та технічного обслуговування є об'єднання об'єктів дорожнього сервісу в сучасні комплекси, запропонована класифікація автомобільних доріг загального користування України в залежності від пасажиропотоку.

Література

1. СОУ 45. 2-00018112-077:2012. Автомобільні дороги. Споживчі властивості автомобільних доріг загального користування – Київ, 2012 – 28 с.
2. ДБН В.2.3-4:2007 Споруди транспорту. Автомобільні дороги. Частина I. Проектування – Київ, Мінрегіонбуд України, 2007 – 91 с.